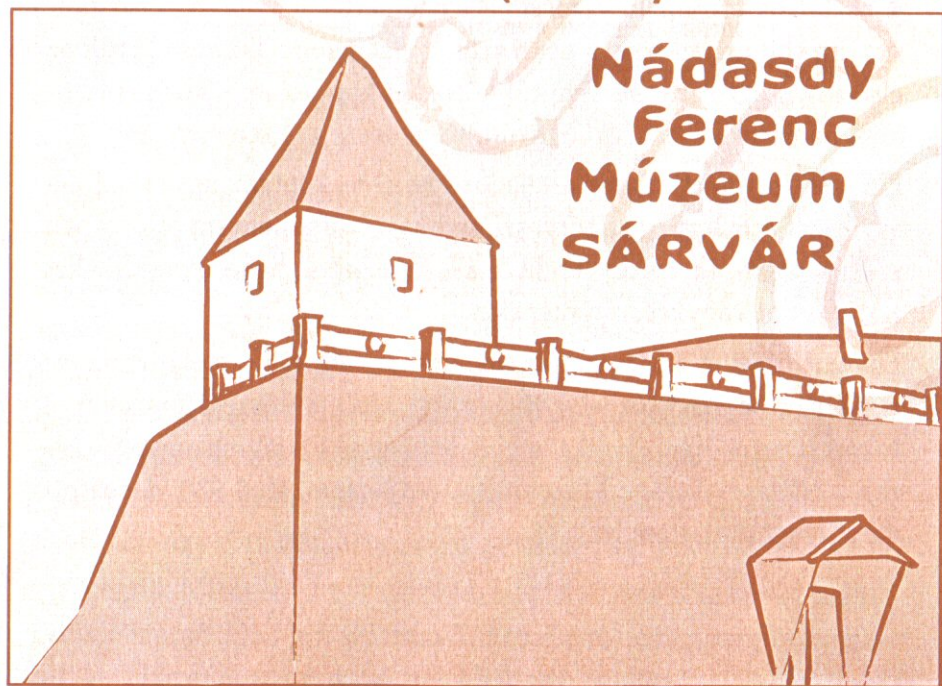

GYŰJTŐK SZENVEDÉLYE

SÁRVÁRI MAGÁNGYŰJTŐK A MÚZEUMBAN

2010. március 13. (szombat) 9.00 - 17.00 óra

Nádasy
Ferenc
Múzeum
SÁRVÁR

IFJ. BÉKY ALBERT

1971. október 22-én születtem Szombathelyen. Iskoláimat Sárváron az Alkotmány Úti, egykori Urbán Ernő Általános Iskolában, és a Tinódi Sebestyén Gimnáziumban végeztem. A fogtechnikusi szakmát Székesfehérváron, ill. Szombathelyen a Mikrodentben tanultam ki.

Általános iskolás 3. osztályos koromban gyűjtésemet régi pénzekkel kezdtem. Sokféle antik dolgot, ágyúhüvelyt, rossz vasalót, rozsdás bajonettet, rozsdás sisakot gyűjtöttem.

4. osztályos koromban kezdtem el a bajonetteket gyűjteni. Első gimnazista voltam, amikor a nyári szünet első napján hozzám került az első lovassági kardom. Gyűjtői körökkel kapcsolatot tartva, piacon, padlásokról, pincékből gyűjtöttem össze gyűjteményemet.

Első pisztolyomat szintén általános iskolában kaptam, úgy cseréltem egy ezüst érméért egy tizórai szünetben. Gyűjteményem elsősorban szúró-, vágó-, ill. lőfegyverekből áll, de gyűjtök háborús emlékeket is, valamint könyveket, térképeket.

Első kiállításom a sárvári gimnáziumban volt, majd székesfehérvári iskolám, a szombathelyi Helyőrségi Klub, a kőszegi múzeum, a tokorcsi repülőtér következett. A legnagyobb kiállításomat Sárváron a Nádasdy Ferenc Múzeumban rendeztem, ahol 530 válogatott darabomat mutattam be.

BUKOVICS GYULÁNÉ

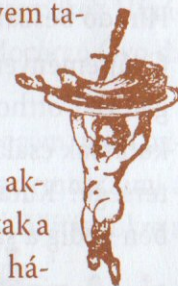

Leánykori nevem Török Erzsébet. 1945. január 18-án születtem Vasváron. Az általános iskola elvégzése után Budapesten voltam szakácstanuló. Két és fél év után 1962-ben az Országos Szakmai versenyen ezüstérmert szereztem, ami után azonnal megkaptam a szakmunkás bizonyítványt. Ekkor visszatértem Vasvárra, ahol egy év múlva az ikervári Varsa Vendéglőbe kerültem. Itt először konyhafőnökként, majd üzletvezetőként töltöttem 6 évet. Időközben levelező tagozaton elvégeztem a Közgazdasági technikumot. 1970-től a sárvári Tinódi Vendéglő vezetője lettem.

Már 1964-től elkezdtem gyűjteni az étlapokat és a szakácskönyveket. Szívesen nézegettem, olvastam a bennük található recepteket, főzési technikákat. 1991-től a szombathelyi Pásztorcsárdában dolgoztam üzletvezetőként. Ezt követően hazatértem Sárvárra, egy divatáru üzletet vezettem, majd innen mentem nyugdíjba.

Amíg dolgoztam sajnos kevés időm jutott a gyűjteményem tanulmányozására, rendszerezésére. Erre nyugdíjas éveim kezdete óta van időm. Kb. 200 db szakácskönyvem közül a legrégebbi 1896-ból származik. Érdekes, hogy a régi könyvekben található receptek sokat elárulnak az akkori emberek életéről, illetve akkor még sokat foglalkoztak a gyógynövények hatásaival, illetve különböző praktikus, háziasszonyoknak szóló tanácsokat is tartalmaznak (pl. szapanfőzés vagy sörfőzés, betegségek kezelése házi módszerekkel).

Az étlapok története a 18. századra nyúlik vissza – nekem a legrégebbi étlapom 1954-ből származik. Remélem, hogy a meglévő gyűjteményt lányaim és unokáim tovább fogják bővíteni.

BURKA ZOLTÁN

1977 áprilisában születtem. Eredeti szakmám tetőfedő, de lelkemben helytörténetkutatónak vallom magam. Képeslapgyűjtőként ismernek, de minden Sárvárral kapcsolatos tárgyat gyűjtöttem már. Kérdések sora merül fel bennem, amelyekre folyamatosan próbálok választ találni.

Hol pillantottam meg az első darabot, és mi volt az? Réges rég volt. Bécstől Budapestig, pincétől a padlásig jártam. A családomnak, a barátoknak is sok érdekes és figyelemre méltó gyűjteményi darabot köszönhetek.

Lehetőséget is kaptam, hogy kiállítást készítsék Sárváron a Művelődési Központban. 2000-ben *Ilyenek voltunk*, 2004-ben pedig *Képek a nagyháborúból* című kiállításom volt látható. 2002-ben nagy álmom vált valóra, amikor megjelent *Sárvár centenáriumi képeskönyve*.

A Nagy Miklós vezette Honismereti Szakkör tagjaként írásaim jelentek meg a Honismereti Híradóban. Írtam Huszár Károlyról, összeállítottam az I. világháború sárvári katonáinak az életrajzát. Megtaláltam a Sárvárral kapcsolatos első mozgófilmet, egy 1938-ban készült Film Híradó beszámolót a sárvári hercegi esküvőről.

Gyűjteményem alapján készült naptár, szép képeslapok keretezett nagytáblái otthonok, éttermek falát díszítik. Időnként felkérnek, hogy kutassak családok ősei után. Ki hol volt katona? Kinek mi volt a mestersége? Kutatásaimmal megpróbálok segíteni. Az elkövetkező időben pedig a sárvári iparosok történetét dolgozom fel.

ERDŐS HENRIKNÉ

„Már a régi görögök idejében is a családhoz tartoztak a babák, és azóta majdnem minden civilizációban fontos szerepet játszottak. Manapság a babagyűjtés világszerte népszerű hobbi, a babák érdekes és értékes tárgyakká váltak.” Ezeket a sorokat Caroline Goodfellow Ezerarcú babakönyvében olvashatjuk.

Jómagam lassan több mint öt évtizede gyűjtöm ezeket a kedves figurákat, akkor ez még nem volt divat, sőt némely körökben eléggé lenézett foglalatosság volt.

Népviselőként kezdtem, motivációt a népi díszítőművészet adott, sokat hímeztem azokban az időkben. Jelenleg a világ ötven országából vannak viseletes babáim.

Manapság az elmúlt 100-150 év nagy múltú porcelánbaba-készítő gyárainak híres márkái tehető magángyűjtőknél, vagy híres múzeumokban találhatóak. Magyarországon is több ilyen található.

A babarajongók tábora évente Győrben a Zichy-palotában jön össze a legjobb babakészítők évi nagy seregszemléjén.

Gyűjtőszendélyem kialakulását talán legjobban a következőkkel tudnám magyarázni: a 2001-es második, a szombathelyi Gyermek Házában rendezett kiállításomon a vendégkönyvbe írták a Mocorgó Óvoda látogatói ill. a vezető óvodapedagógusok:

„Nincsen annál nagyobb öröm, mint amikor azzal foglalkozik az ember, ami a szívének kedves! A kiállítás tükrözte a szép emberi léleknek.”

A ház akkori igazgatója, Csorba Katalin:

„Köszönöm ezt a csodát, meleget, kedvességet, amit a babákkal idevarázsoltál a házba, beloptál a szívünkbe!”

DR. FONYÓDI LAJOS

A régiségek gyűjtésével középiskolás koromban kezdtem foglalkozni – gondolom kortársaimhoz hasonlóan – úgy, hogy mindegy, hogy mi, csak nálam öregebb legyen, és minél régebbi, annál jobb. Így került a gyűjteménybe római pénztől az I. világháborús szuronyon át az inflációs pengőig sok minden.

Az állandó csereberék során a magyar fém- és papírpénzek felé billent a mérleg, nyilván azért, mert a szívem ezek felé húzott, ezekért adtam oda minden egyebet. A gyűjtemény növekedésével döntenem kellett, hogy a numizmatika mely területét választom, és mivel a papírpénz kibocsátás tűnt mennyiségileg átláthatóbbnak, az érmékből is szép lassan papírpénzek lettek.

A szakirodalom beszerzése és megismerése után világossá vált, hogy a „magyar” papírpénz kibocsátás 1784-től napjainkig kimeríthetetlen gyűjtési terület, figyelembe véve a szükségpénz kibocsátást, a történelem viharaiiban kialakult felülbélyegzéseket, továbbá napjaink pénzhelyettesítő fizetőeszközeit. Ezen utóbbiak gyűjtésének azért tulajdonítok kiemelkedő jelentőséget, mert ezek nemcsak hosszú évek elmúltával, hanem az euró bevezetésével, a forint pénzrendszer megszűnésével a múlt emlékei lesznek, s ezzel „régiséggé” válnak.

HÁMORI SÁNDOR

46 éves erdősztechnikus vagyok. Családommal Bajtiban élek.

Hogyan kezdődött?... Pontosan emlékszem. 1982. augusztus 19-én, első erdélyi kirándulásomon, Kolozsvárott, megvásároltam az első „darabot”. Az a széki kalap egy kicsit kicsi volt ugyan, de sosem fogom elfelejteni.

Eleinte használható dolgokat vásároltam – ingeket, nadrágokat, csizmát – később már figyeltem az apróságokra is. Mindig voltak kedvenceim, elérhetetlennek tűnő vágyaim. Néha a véletlen, néha pedig a jószerecse sodort egy-egy tárgyat az utamba. A viseleteket követték a textíliák, a kerámiák, az üvegek, bútorok és más „hasznotalan” tárgyak.

Nem szeretek „házból” elhozni viseletet. Amíg egy csepp esély van rá, hogy magára ölti valaki, addig az ott van a legjobb helyen. Ezért a gyűjteményem legnagyobb része az ószerekről, kirakodóvásárokról, régiségkereskedésekből került a tulajdonomba. Vannak ruhák, amelyeket szakmájuk utolsó képviselői készítettek számomra. Nekem e darabok különösen fontosak.

Csaknem 200 darab viselet van a tulajdonomban a Kárpát-medence minden tájegységéről. Különösen fontosnak tartom, hogy kiállításokon is bemutassam a népi kultúra eme kincseit.

HORVÁTH GYÖRGY

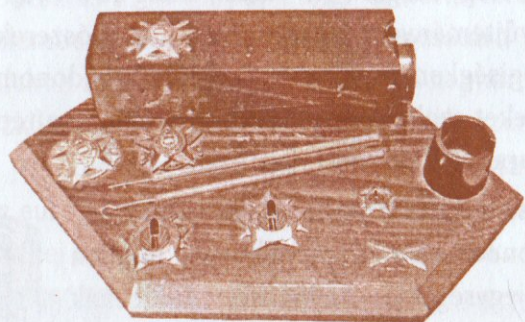
1950. április 22-én születtem Csényében. Cipőgyártó szakmát tanultam Szombathelyen a Cipőgyárban. Jelenleg cipőjavítóként dolgozom a sárvári Hunyadi úti üzletsoron. Van 3 gyermekem és 3 unokám.

Gyűjtéssel gyerekkorom óta foglalkozom. Pénzeket, érméket, jelvényeket szedtem össze a családban és az ismerősöktől. Majd 1990 után az egyenruhákat szedtem össze. Fő gyűjtési területem a katonai és fegyveres testületek egyenruhái, érmei, jelvényei és felszerelések.

A bemutatott anyag közül személyes emlékeim miatt fontos darabok:

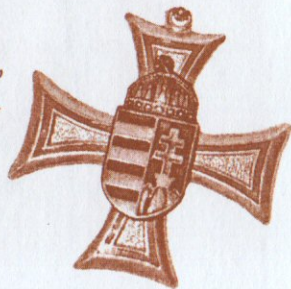

1. Érem Apám tiszteletére: I. osztályú Tűzkereszt. Apám 1942. július 1-jén sebesült meg Csonok községnél a Szovjetunióban. A III. Hadtestnél szolgált. 35. gyalogezred.

2. Aknamentesítők részére egyénileg készült emléktárgy. Eredeti gyalogsági taposóaknát ábrázol.

3. Legénységi Szolgálati Jelvény III. fokozat, bronz (5 év után). Alapítva 1992. október 13-án, HM.

HORVÁTH JÁNOS / HACSEK

A sörivő embert csak egy apró lépés választja el a sörcikkgyűjtőtől!

Amikor a 80-as évek derekán megláttam egy pécsi barátom konyhájának a falán az úgy 100 körüli söralátétet, még nem tudtam, hogy gyűjtő lettem, pedig fiókom mélyén már lapult néhány darab. Ifjúkori csavargásaink melléktermékeként hamar megtelt egy-két konyhafal.

Soha nem felejttem azt a hollandiai Horn városi teraszos kocsmát, amelynek asztaláról későbbi feleségem 8 különböző gyönyörűséges alátétet emelt el. Családalapítás, dolgozó évek következtek, lassan megtelt az összes konyhafal.

Jelentősnek bizonyult a 2001-es év. Ekkor a NÉPMŰVELŐ Tóth Ferenc (Virslí) unszolására és szervezésében a Művelődési Központban ki lett állítva az összes alátétem. Akkoriban úgy 800 fajta lehetett. A kiállítás hatására megkeresett egy szombathelyi ismerősöm, hogy alakulóban van egy országos sörcikkgyűjtő klub, lenne-e kedvem csatlakozni az alapító atyákhoz. Volt.

Klubunk célja a magyarországi sörkultúra emlékeinek felkutatása, megőrzése, a hazai főzdek erkölcsi támogatása. A klub révén számtalan hazai és külföldi gyűjtőtárral sikerült megismerkedni, így nem csak a barátok, jó ismerősök száma gyarapodott, hanem gyűjteményem is. Jelenleg 8 500 különböző söralátéttel rendelkezem, melyek 87 országból származnak. A továbblépés lehetősége adott, tudok olyan német gyűjtőről, aki bőven a 100 ezer darabszám felett van.

HORVÁTH LÁSZLÓ

Gyerekkoromban a szomszéd nénitől kapott képeslapok, a rajtuk lévő bélyegek ösztönöztek a gyűjtésükre. Eleinte én is a szokványos módon, berakóba, albumba rakva őket. Később a küldeményeket, leveleket tettem el, különösen az ajánlottakat. Így maguk az ajánlási ragjegyek lettek gyűjtésem fő tárgyai. Elsősorban a téves, hibás nyomású példányokra „vadászom”. Külön összeállításban mutatom be a ragjegyeket helyettesítő eljárásokat, módszereket.

A filatélia más határterületeiről is gyűjtök dolgokat. Jelesül a díjjegyes nyomtatványokat: képeslapokat, levelezőlapokat, és a postai értékjegyeket. Továbbá minden olyat, ami a Posta működését, a küldemények továbbítását mutatja be, elteszek.

Mindezek mellett gyűjtöm még a kártyanaptárakat, külön figyelemmel a sárvári vonatkozásúakat.

Ezekén kívül mindent, ami kötődik Sárvárhoz. Főképp képeslapokat, nyomtatványokat, meghívókat, egyéb apró tárgyakat.

KISS LÁSZLÓ

Budapesten születtem. Általános iskolás éveim alatt egy Pápa melletti kis faluba, Marcalgeryibe irányították apámat a helyi Állami Gazdaságba mezőgazdásznak. Középiskolámat Pápán kezdtem meg, majd Győrben folytattam. Itt végeztem a Felsőfokú Faipari Technikumot is.

Házasságkötésemkor Sárvárra kerültem. 2003-ban mentem nyugdíjba. Nyugdíjamig idő hiányában csak gyűjtögettem. Ma már pár gyűjteményem viszonylagos rendezettségi állapotban van, de még mindig szűkös az időm.

Gyerekkoromban hamar kialakult a gyűjtőszenvedélyem.

Három évesen az utcán minden színes kavicsot összeszedtem. Hat évesen már gyűjtöttem az írószert és a képeslapot.

Sajnos, én nem tudtam egy témakörnél leragadni, így sokfelé aprózom el magam, de mindegyik „kedves gyermekem”. Egyikről sem tudnék lemondani a másik javára. Ifjúkoromban 23 féle gyűjteményem volt, ma már kevesebb van. Ezek közül az írószergyűjtemény a legbecsesebb számomra, azonban sok az ásvány, a kártyanaptár, a könyv, a dedikációk, az autogram, az italcímke (bor, sör, szeszesital, üdítő egyaránt), a képeslap, a gyufacímke, de helytörténeti anyagom is van. Sokféléből volt már kiállításom, némelyekből még TV műsorok is készültek (pl. LEG, LEG, LEG). Feleségemnek szalvéta és miniüveg gyűjteménye volt. Ma már a fiaim is gyűjtögetnek, de még néhány téma megoldatlan utódlású. Foglalkozom helytörténettel, már több cikkem megjelent e témában is.

PÉTERNÉ KÁLMÁN ÉVA

Kőszegen születtem, de már 26 éve itt élek Sárváron.

Ahogy a ember öregszik, egyre több tárgyat gyűjt. Gyűjtőszenvedélyem a fémdobozokkal kezdődött. Az elsőt '86-ban vettem – egy kakaós dobozt. Kezdetben használtam a dobozokat, ezt-azt tároltam bennük. Később már a szépségükért gyűjtöttem. A legszebb darabokat bolhapiacon találtam. Ott leltem rá az első macimra is pár éve. Gyűjteni kezdtem, azóta száznál többet is vettem már, de sokat kaptam ajándékba is.

Felnőttnek sem szégyen szeretni a játékmackókat. Kedvenceim a hagyományos játékmackóra hasonlító darabok. (Moherplüss anyag, gombszem, fekete fonallal hímzett orr és karom, talp és mancsbetétek bársonyos szövetből.)

Kedvesek azok is, amelyek fel vannak öltöztetve.

Szerencsére családom békésen tűri, hogy lassan az egész lakást ellepik a dobozok és a macik. Igaz, portalanítani nekem kell, ami bizony több óráig is eltart.

POLGÁR ZSOLT

Sárváron születtem a várossá avatás évében. Azóta is itt élek a családommal.

Gyermekkorom óta mindig gyűjtöttem valamit. Először, mint a többség kártyanaptárt, bélyeget, majd könyveket. A könyvek gyűjtése során találkoztam helyi kiadású, illetve helytörténeti kiadványokkal, melyekkel 1990-óta foglalkozom.

A könyvek után jöttek az egyéb anyagok: régi és új képeslapok, újságok, fényképek, meghívók, plakátok, plakettek, aprónyomtatványok, dísz tárgyak – egyszerűen most már minden, ami összefügg Sárvárral.

A Városszépítő Egyesület szervezésében több kiállításom volt már a sárvári könyvtárban *Sárvári emlékek* címmel. Az első 2000-ben, majd az érdeklődést látva folytattam 2002-ben, 2004-ben, 2008-ban, illetve tervezem a következőt. Ezekon Sárvár történetének elmúlt 120 évéből adtam ízelítőt.

A legkorábbi anyagom az 1870-es évekből való: fejléces számlák, iratok, majd 1898-tól megjelentek a képeslapok, melyeknek a száma napjainkig sok száz darabos. Ezek közül talán kiemelném az azóta már megszűnt vendéglős, szállodás lapok szépségét.

A századfordulótól sokszínűbb a gyűjteményem. Ezek közül kettőt említek: a két háború közötti színjátszást bemutató plakátokat és fényképeket, valamint a "retró" tárgykörbe tartozó 70-es évekbeli címerterv-gyűjteményt.

Befejezésül még szerepeljen egy kuriózum: 1968-ban Kőszeg városa gratulált Sárvárnak a várossá avatása alkalmából egy gyönyörű bőrkötéses díszoklevéllel, ami most a gyűjtemény egyik dísze.

SZEMES JÓZSEF TIBOR

1957. január 17-én születtem Sárváron. Több szakmával bírok, például molnár, autószerelő, lakatos, ill. biztonságsszervező. Jelenleg az utóbbi munkakörben dolgozom Szombathelyen.

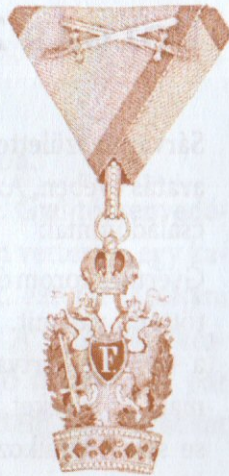
Gyermekkorom óta érdekelt a történelem. Általános és szakközépiskolai tanulmányaim során történelem tantárgyból 5-ös voltam, ami egész életemre meghatározta érdeklődési körömet.

A történelem területén a jutalmazások, és elismerések formáit, azaz a phalersztyikát tanulmányoztam. Különösen érdekelt a fém és a textil kapcsolata, aminek útján jutottam el a jelvények és kitüntetések gyűjtéséig.

Több éves munkával sikerült gyűjteményemet fejleszteni, amelynek eredményeképp majdnem teljes kollekciónal rendelkezem a magyar érmék, kitüntetések és jelvények sorozatával 1867-től napjainkig. Ezek mellett néhány európai országból is hozzá jutottam kitüntetés sorozatokhoz, ill. jelvényekhez. Több kormány kitüntetés esetében konkrét személyhez köthető gyűjteményem darabjai.

A fentiekén túl gyűjtöm az egyenruhákat, ill. a fegyveres testületekkel kapcsolatos tárgyakat, emlékeket, kiadványokat, kereskedelmi forgalomba nem került könyveket.

Gyűjteményem legértékesebb darabjának az Osztrák-Magyar Monarchia Ferenc József Vaskeresztnek mondott kitüntetését tartom.

VARGA JÁNOS

70 éves vagyok, 50 évet kereskedelemmel töltöttem el. Lassan hatvan éve, 1951 óta gyűjtöm a képeslapokat vegyesen, illetve tematikusan is. Jelenleg a világ 198 országának 148 országából vannak képeslapjaim. Nyugdíjasként több időm akad a gyűjtésre, illetve a kiállítások előkészítésére.

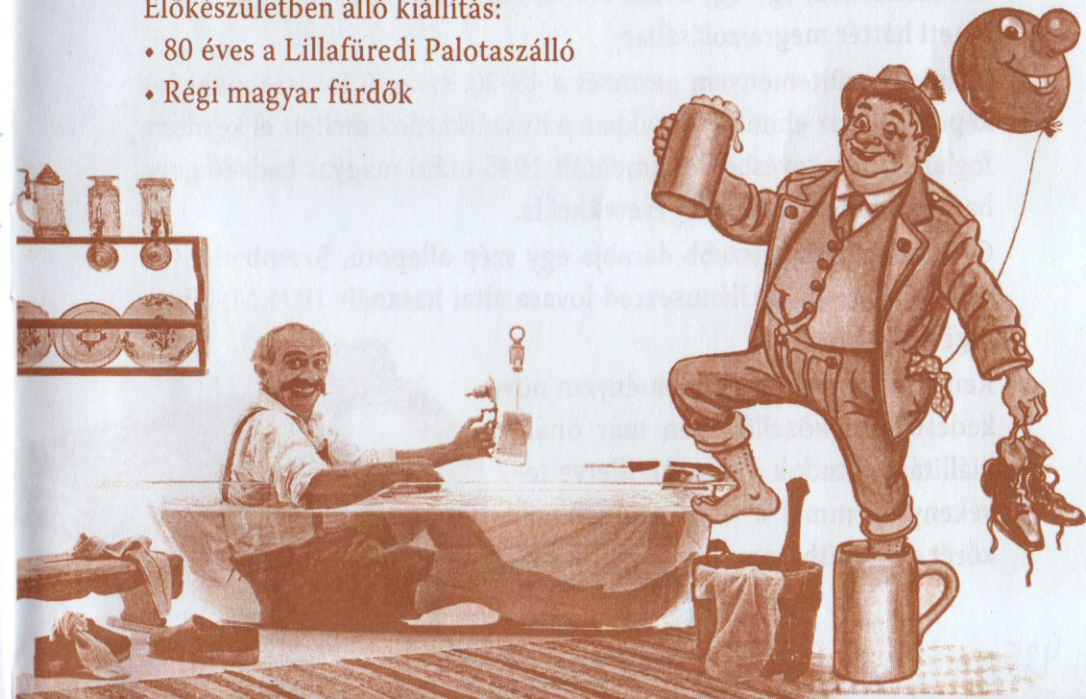
Főbb gyűjtési területeim: a világ országai, hazai és külföldi népművészet, a vadászat változatos témája, a régi közlekedés (autó, autóbusz, repülő, vonat, stb.), karácsonyi, újévi, valamint húsvéti lapok, a képeslapokon megjelenő humor, régi magyar fürdők, lillafüredi képek.

Témáimmal számos kiállításon szerepeltem már:

- Humor a képeslapon
- Népviselet 50 országban
- Vadászati képeslapok
- Újévi – karácsonyi betekintő
- Sárváriak Belgiumban
- Húsvéti képes üdvözlő
- Képeslappal a Föld körül
- Közlekedési múltunk
- 1900-1925. évi képeslapok

Előkészületben álló kiállítás:

- 80 éves a Lillafüredi Palotaszálló
- Régi magyar fürdők

VOCELKA VALENTIN

29/2010

Törzsgyökeres sárvári vagyok, 1980. november 15-én születtem. Felmenőim között több katona tiszt is volt, e tény hatására kezdtem el a katonai történelem iránt mélyebben érdeklődni.

A még fellelhető tárgyi emlékek gyűjtését a sárvári Tinódi Gimnáziumban eltöltött középiskolai éveim alatt kezdtem el, először érmekkel, kitüntetésekkel, majd az idő előrehaladtával a szűrő-vágó fegyverekkel folytattam.

Az első kardomat hat évvel ezelőtt szereztem, egy kedves gyűjtőtársamtól, egy rozsdás, gyalogos tiszti kardot, azóta bővítem gyűjteményemet. Egyik célom az Osztrák-Magyar hadseregben rendszeresített szálfegyverek gyártási, alkalmazási körülményeinek minél alaposabb megismerése, és a téma iránt érdeklődőknek történő megfelelő ismertetés elérése.

Itthoni és külföldi internetes szakmai fórumokon tevékenyen részt veszek, büszkeséggel tölt el, hogy gyakran kérnek tőlem tanácsot beazonosításhoz, egy-egy darab eredetiségével kapcsolatban, ill. a történeti háttér megrajzolásában.

Jelenlegi gyűjteményem gerincét a 19-20. századi lovassági kardok képezik, de az elmúlt időszakban a huszárkardok mellett el kezdtem foglalkozni a kevésbé dokumentált 1945 utáni magyar hadseregben használt különféle szálfegyverekkel is.

Gyűjteményem legszebb darabja egy szép állapotú, Szombathelyen is állomásozott 5. Ulánusezred lovasa által használt 1904 M. lovassági szablya.

Reményeim szerint gyűjteményem növekedésével a közeljövőben már önálló kiállítást is tudok rendezni, illetve tevékenységemmel a téma rajongóinak körét gyarapíthatom.

